

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 12CoP/13/2020
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4415207211
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Renáta Pátrovičová
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2020:4415207211.11

Uznesenie

Krajský súd v Nitre v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Renáty Pátrovičovej a sudkyň JUDr. Sone Zmekovej a JUDr. Denisy Šaligovej, vo veci starostlivosti o maloletú I., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zastúpenú kolíznym opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Nové Zámky, dieťa rodičov: I. U., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., H. X, t.č. V. v konaní zastúpená: JUDr. Pavol Gráčík, advokát, so sídlom Nitra, Farská 40 a F. J., nar. XX.XX.XXXX, bytom B., O. XX/A, v konaní zastúpený: Advokátska kancelária Timoranská & Štofková s.r.o., JUDr. Tatiana Timoranská, advokát, Nové Zámky, Podzámska 32, za účasti Okresnej prokuratúry Nové Zámky a za účasti Úradu komisára pre deti, o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní matky proti uzneseniu Okresného súdu Nové Zámky zo dňa 29. januára 2020 č. k. 7P/78/2015-2595, takto

rozhodol:

Odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutých výrokoch II., III. a IV. o nariadení neodkladného opatrenia z r u š u j e a vec vracia tomuto súdu na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

odôvodnenie:

1. Súd prvej inštancie napadnutým uznesením výrokom I. zrušil uznesenie Okresného súdu Nové Zámky č.k. 7P/78/2015-100 zo dňa 05.06.2015 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 7CoP/55/2016-208 zo dňa 07.10.2015 v časti o úprave styku otca s maloletým dieťaťom: I. J., nar. XX.XX.XXXX, výrokom II. nariadil neodkladné opatrenie tak, že otec je oprávnený stretávať sa s maloletou I. J., nar. XX.XX.XXXX každý páry týždeň v kalendárnom roku v utorok od 14:00 hodiny do 16:00 hodiny v mieste ambulantného výkonu K. o.z., E. XX, Q. bez prítomnosti matky, za prítomnosti odborného poradcu K. o.z., pričom tento styk nebude platiť počas štátnych sviatkov a dní pracovného pokoja (počas soboty a nedele), výrokom III. určil matke povinnosť zabezpečiť účasť maloletej I. J., nar. XX.XX.XXXX na miesto realizácie styku otca s maloletou v určenom čase, na miesto ambulantného výkonu K. o.z., E. XX, Q., odovzdať maloletú otcovi za prítomnosti odborného poradcu K. o.z. a po ukončení uvedeného styku si matka dieťa prevezme na určenom mieste v určenom čase od otca za prítomnosti odborného poradcu K. o.z.. Výrokom IV. určil, že toto neodkladné opatrenie bude trvať do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci úpravy práv a povinností rodičov voči maloletej I. J., nar. XX.XX.XXXX vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod č.k. 7P/78/2015.

2. V odôvodnení uznesenia súd prvej inštancie uviedol, že prebieha konanie o zmenu úpravy styku otca s maloletou I.. Matka sa podaným návrhom zo dňa 02.04.2015 domáha zmeny úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletej I. J. tak, aby otec bol oprávnený stretávať sa s maloletou každý nepárny týždeň v sobotu od 09:00 hodiny do 18:00 hodiny za prítomnosti matky s tým, že si maloletú prevezme v mieste jej pobytu v V., na ulici V. XX a ďalej, aby bol oprávnený stretnúť sa s maloletou počas veľkonočných sviatkov v každom nepárnom roku na Veľkonočnú nedeľu od 09:00 hodiny do 18:00 hodiny, každý rok počas vianočných sviatkov 25.12. od 09:00 hodiny do 18:00 hodiny. Zároveň matka žiadala nariadiť predbežné opatrenie tak, aby otec bol oprávnený stretávať sa s maloletou každý nepárny týždeň v sobotu od 09:00 hodiny do 18:00 hodiny za jej prítomnosti s tým, že si otec maloletú prevezme v mieste pobytu matky v V., na ulici V. XX. O tomto návrhu matky bolo rozhodnuté uznesením Okresného súdu Nové Zámky č.k. 7P/78/2015-100 zo dňa 05.06.2015, ktorým bolo nariadené predbežné opatrenie,

v zmysle ktorého bol upravený styk otca s maloletou I. J., nar. XX.XX.XXXX tak, že otec je oprávnený stýkať sa s maloletou v mieste jej bydliska v V. každý nepárny týždeň v sobotu od 09:00 hodiny do 18:00 hodiny, na Veľkonočnú nedeľu od 09:00 hodiny do 18:00 hodiny a cez vianočné sviatky 25. 12. od 09:00 hodiny do 18:00 hodiny, a to vo všetkých prípadoch za prítomnosti matky s tým, že toto predbežné opatrenie bude trvať do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci úpravy práv a povinností rodičov voči maloletej I. J., nar. XX.XX.XXXX, vedenej na Okresnom súde Nové Zámky pod č.k. 7P/78/2015. Toto uznesenie bolo potvrdené uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 8CoP/47/2015-215 zo dňa 07.10.2015 a právoplatnosť nadobudlo dňa 03.11.2015.

3. Otec návrhom zo dňa 26.06.2017 žiadal, aby bolo nariadené neodkladné opatrenie, a to tak, aby sa mohol stretávať s maloletou každý nepárny týždeň v sobotu od 09:00 hodiny do 18:00 hodiny, na Veľkonočnú nedeľu od 09:00 hodiny do 18:00 hodiny a cez vianočné sviatky 25.12. od 09:00 hodiny do 18:00 hodiny bez prítomnosti matky, za prítomnosti pracovníka akreditovaného subjektu G. o. z., so sídlom X., čím by došlo k zrušeniu uznesenia súdu prvej inštancie č.k. 7P/78/2015-100 zo dňa 05.06.2015, ktorým bolo nariadené doterajšie predbežné opatrenie. O tomto návrhu otca bolo rozhodnuté súd uznesením Okresného súdu Nové Zámky č.k. 7P/78/2015-1069 zo dňa 20.07.2017. V priebehu odvolacieho konania otec alternatívne navrhol styk v rovnakom rozsahu bez prítomnosti matky, za prítomnosti pracovníka Výskumného ústavu detskej psychológie a patopsychológie, pričom neskôr ho upresnil tak, že by sa uskutočňoval bez prítomnosti matky, za prítomnosti pracovníka Výskumného stavu detskej psychológie a patopsychológie v termínoch a na miestach stanovených Výskumným ústavom detskej psychológie a patopsychológie. Uznesením Okresného súdu Nové Zámky č.k. 7P/78/2015-1069 zo dňa 20.07.2017 súd uvedený návrh otca zamietol s tým odôvodnením, že maloletá je riadne zastúpená nestranným a nezávislým zástupcom, ktorým je kolízny opatrovník a ktorý chráni práva a oprávnené záujmy maloletej z hľadiska jej priaznivého vývinu a tiež je schopný z titulu svojej odbornosti adekvátne chrániť záujmy maloletého dieťaťa v tomto konaní a za týmto účelom disponuje širokým spektrom nástrojov.

4. Ďalej otec návrhom zo dňa 19.06.2017 žiadal, aby súd uložil neodkladným opatrením matke povinnosť pravidelne každý piatok v nepárny kalendárny týždeň písomne na emailovú adresu otca F. informovať otca o zdravotnom stave maloletej I., o jej aktivitách v materskej škole, o jej účasti na výletoch, podujatiach, vystúpeniach a súťažiach v materskej škole, o jej záujmoch a aktivitách mimo materskej školy, o jej osobitných potrebách, ako aj o ďalších podstatných alebo mimoriadnych veciach týkajúcich sa maloletej. Ďalej žiadal, aby matka bola povinná vopred v dostatočnom predstihu písomne na emailovú adresu otca a@b.c informovať otca o plánovaných lekárskech kontrolách a vyšetreniach maloletej s uvedením dátumu, času, miesta, mena lekára a jeho špecializácie, o jej pobyte dlhšom ako tri dni mimo miesta jej obvyklého pobytu v V., ako aj o jej vycestovaní do zahraničia s uvedením miesta, termínu a dĺžky tohto pobytu alebo vycestovania, o nakladaní s jej majetkom, o mieste, dátume a čase jej mimoriadnych aktivít v materskej škole, ale aj mimo nej, ako aj o ďalších podstatných alebo mimoriadnych veciach týkajúcich sa maloletej. Taktiež žiadal, aby matka bola povinná bezodkladne písomne na emailovú adresu otca a@b.c informovať otca o zmene zdravotného stavu maloletej, o jej úrazoch a stavoch vyžadujúcich neodkladný lekársky zásah alebo hospitalizáciu, o absolvovaných lekárskech kontrolách a vyšetreniach maloletej, ako aj o ďalších podstatných alebo mimoriadnych veciach týkajúcich sa maloletej. Ďalej zasielať mu na emailovú adresu otca a@b.c kópie diplomov, osvedčení a ocenení získaných maloletou v materskej škole, ako aj mimo nej, a to najneskôr do 7 dní odo dňa ich získania maloletou. O tomto návrhu otca bolo rozhodnuté uznesením č. k. 7P/78/2015-1161 zo dňa 25.08.2017 tak, že súd ho zamietol, pretože otec maloletej neosvedčil potrebu nariadenia neodkladného opatrenia.

5. Proti uzneseniu č.k. 7P/78/2015-1069 zo dňa 20.07.2017 a proti uzneseniu č.k. 7P/78/2015-1161 zo dňa 25.08.2017 podal odvolania otec. Krajský súd v Nitre uznesením č.k. 9CoP/42/2017-1268 zo dňa 09.11.2017 rozhodol tak, že napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa č.k. 7P/78/2015-1069 zo dňa 20.07.2017 zrušil a vec mu vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie a napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie zo dňa č.k. 7P/78/2015-1161 zo dňa 25.08.2017 zmenil tak, že nariadil neodkladné opatrenie, v zmysle ktorého matka je povinná pravidelne každý piatok v nepárny kalendárny týždeň písomne na emailovú adresu otca a@b.c informovať otca o zdravotnom stave maloletej I., nar. XX.XX.XXXX a o tom, či sa maloletá I. môže nasledujúci deň styku s otcom zúčastniť a uložil otcovi povinnosť každý piatok v nepárny kalendárny týždeň písomne na emailovú adresu matky I. informovať matku o tom, či sa styku s maloletou I. nasledujúci deň zúčastní.

6. Súd prvej inštancie konštatoval, že odvolací súd dospel k záveru, že vhodnou úpravou styku otca s maloletou I. na základe neodkladného opatrenia až do rozhodnutia vo veci samej, po vykonanom znaleckom dokazovaní by bolo nariadenie styku otca s maloletou I. za prítomnosti matky, avšak za asistencie subjektu, ktorý by bol ochotný sa takéhoto styku zúčastňovať, ale predovšetkým by bolo nutné, aby išlo o odborne zdatnú osobu, ktorá by vedela pri nevhodnej komunikácii rodičov, prípadne pri prípadnom konflikte rodičov pri styku do ich komunikácie zasiahnuť a bola by na takýto zásah oprávnená. Nešlo by teda o pozorovanie priebehu styku otca s maloletou I. bez možnosti do zásahu komunikácie, ale o osobu, ktorá by sa aktívne zúčastňovala styku tým, že by komunikáciu rodičov usmerňovala, aby sa styk mohol realizovať v pokojnej atmosfére.

7. Uznesením č.k. 7P/78/2015-XX48 zo dňa 15.12.2017 bol zamietnutý návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, aby bol upravený jeho styk s maloletou ako asistovaný styk. Proti uvedenému uzneseniu podal odvolanie otec z dôvodu nesprávneho rozhodnutia vo veci. Krajský súd v Nitre ako odvolací uznesenie súdu prvej inštancie potvrdil a zároveň v zmysle § 37 odsek 2 Zákona o rodine nariadil uznesením č.k. 9CoP/8/2018-1462 zo dňa 12.03.2018 výchovné opatrenie tak, že uložil rodičom a maloletej I. J., nar. 19. 12. 2011 výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu formou mediácie prostredníctvom Rady pre práva dieťaťa, so sídlom K., Q. 3, do právoplatného skončenia veci samej.

8. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že uznesením č.k. 7P/78/2015-1828 zo dňa 17.12.2018 bolo nariadené neodkladné opatrenie, ktorým súd zmenil uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 9CoP/8/2018-1462 zo dňa 12.03.2018 v časti o uložení výchovného opatrenia tak, že uložil rodičom a maloletej I. J., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu, ktoré bude realizované psychologičkou X.. A. V. na adrese jej pracoviska M. G. XXX/X, Z. I.. Návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia bol zamietnutý.

9. Proti uvedenému uzneseniu podala odvolanie matka, uviedla, že podľa jej názoru nie je ničím odôvodnené, aby sa výchovnému opatreniu podrobila ona a maloletá, správne by bolo, ak by bola taká povinnosť uložená iba otcovi. Uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 12CoP/9/2019-1979 zo dňa 27.03.2019 bolo uznesenie súdu prvej inštancie vo výroku III. potvrdené a vo výrokoch I. a II. bolo uznesenie zrušené a vec bola mu vrátená v rozsahu zrušenia na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

10. Ďalej súd prvej inštancie uviedol, že návrhom podaným dňa 12.11.2018 sa otec prostredníctvom svojej právnej zástupkyne domáhal nariadenia neodkladného opatrenia, a to uloženia výchovného opatrenia rodičom maloletej I. podrobiť sa inému odbornému poradenstvu, ktoré bude realizované psychologičkou X.. A. V. na adrese jej pracoviska M. G. XXX/X, Z. I. a matke bolo uložené priviesť maloletú na každé dohodnuté stretnutie. Uviedol, že prítomnosť matky pri stretávaní sa s otcom je až na výnimočné prípady kontraproduktívnym riešením, pokiaľ sú zlé vzťahy medzi rodičmi. Otec preto navrhol, keďže matka mediáciu odmietla, aby súd nariadil výchovné opatrenie, a to podrobiť sa inému odbornému poradenstvu podľa § 37 odsek 2 písmeno d) Zákona o rodine s tým, že by sa jeho stretávanie s maloletou uskutočňovalo u psychologičky X.. V.

11. Matka sa návrhom podaným dňa 03.12.2018 na nariadenie neodkladného opatrenia prostredníctvom svojho právneho zástupcu domáhala, aby bol zakázaný styk otca s maloletou, pričom poukázala na znalecký posudok znalkyne Mgr. E. E. a diagnostické závery podané znalkyňou MUDr. D. F. - A., z ktorého vyplýva, že psychiatrickým vyšetrením matky neboli zistené žiadne prejavy duševnej poruchy alebo choroby ani u otca, ale pričom z diagnostického záveru vyplýva, že otec trpí zmiešanou poruchou osobnosti. Poukázala na vyjadrenie komisárky pre deti, že aktuálne stretnutia medzi rodičmi maloletú výrazne traumatizujú a neschopnosť rodičov odstrániť nežiaduce vplyvy pri ich komunikácii sa výrazne negatívne podpisuje pod zdravý vývin maloletej. Ďalej uviedla, že otcova spôsobilosť samostatne vychovávať dieťa je na emočne menej zrelej úrovni. Na mnohé situácie reaguje cez optiku svojich potrieb a nárokov, než normálnej rodičovskej empatie a potrieb maloletej. Taktiež sú u neho prítomné prejavy vzťahovačnosti, manipulatívne a účelové riešenia problémov. Zmiešanú poruchu osobnosti otca nemožno odstrániť, ale jej prejavy možno ovplyvňovať, čo by malo byť v záujme otca, sa o to s odbornou pomocou pokúsiť.

12. Uznesením č.k. 7P/78/2015-2004 zo dňa 28.05.2019 súd prvej inštancie zrušil uznesenie Krajského súdu v Nitre č.k. 9CoP/8/2018-1462 zo dňa 12.03.2018 v časti o uložení výchovného opatrenia - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu formou mediácie prostredníctvom Rady pre práva dieťaťa so sídlom K., Q. 3, do právoplatného skončenia vo veci samej. Zároveň nariadil neodkladné opatrenie tak, že uložil rodičom a maloletej I. J., nar. XX.XX.XXXX výchovné opatrenie - povinnosť podrobiť sa odbornému poradenstvu, ktoré bude realizované psychologičkou X.. A. V. na adrese jej pracoviska M. G. XXX/X, Z. I. v časoch a rozsahu určenom týmto subjektom v trvaní šesť mesiacov od vykonateľnosti tohto uznesenia za účelom zlepšenia schopnosti rodičov navzájom komunikovať o výchove maloletej a podporení pozitívneho vzťahu maloletej k otcovi.

XX. Proti uvedenému uzneseniu v časti druhého výroku (o nariadení neodkladného opatrenia) podala matka maloletého dieťaťa v zákonnej lehote odvolanie. Uznesením č.k. 5CoP/34/2019-2161 zo dňa 30.08.2019 odvolací súd uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil z dôvodu, že potreba nariadenia neodkladného opatrenia pramenila zo samotného záujmu maloletej na najlepšom usporiadaní medziľudských rodinných vzťahov, ktoré sú zároveň upravované (regulované) ako právne vzťahy rodičov k deťom a navzájom, ako aj vzájomných vzťahov rodičov. Poukázal na to, že spoločnosť má záujem na ochrane a presadzovaní záujmu maloletých detí a nemožno prehliadnuť, že otec má v tomto prípade sťažný prístup k maloletej. Predovšetkým však ide o maloletú a jej záujem mať otca aj v reálnom živote, nie len na papieri. Zo strany toho rodiča, ktorý vykonáva priamy, kontinuálny a účinný vplyv na maloleté dieťa je nanajvýš vyžadované, aby „rozpoznal“ záujem maloletej a vyhodnotil jej najlepší záujem. Nevyhnutnosť a naliehavosť neodkladného opatrenia bola (a je) determinovaná záujmom dieťaťa na najlepšom usporiadaní vzťahov, ktoré sa týkajú samotnej maloletej, ako aj jej rodičov. Uvedený záujem trvá a je predpoklad, že pokiaľ bude trvať problematická komunikácia rodičov, bude prítomný aj záujem maloletej.

14. Súd prvej inštancie vec právne posúdil podľa 2 ods. 1, § 367 ods. 1 Civilného mimosporového poriadku, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 329 ods. 1 Civilného sporového poriadku, článok 9 odsek 3 Dohovoru o právach dieťaťa.

15. Konštatoval, že zo správy X.. A. V. z psychologického poradenstva vyplýva, že otec sa zúčastnil sedenia 16.01.2019. Ďalšie sedenia s otcom sa neuskutočnili, nakoľko postup psychologickú intervenciu s otcom bol naplánovaný až po uskutočnení sedení s matkou maloletej, ktoré boli neúspešné z dôvodu nedostatočnej vnútornej motivácie matky maloletej k spolupráci na psychologickú intervenciu (matka nedostatočne akceptovala navrhovanú intervenciu X.. A. V.). Zo správy ďalej vyplýva, že sedenie s otcom maloletej bolo zamerané na oboznámenie sa s navrhovanou psychologickou intervenciou a s očakávaniami otca od psychologickú intervenciu. Vzhľadom ku skutočnosti, ako ďalej X.. V. uviedla, jej intervencia nebola efektívna z dôvodu nedostatočnej vnútornej motivácie matky maloletej a odporučila možnosť uskutočniť výchovné opatrenie iným subjektom.

16. Vzhľadom k uvedenému požiadal v danej veci akreditovaný subjekt K. o. z., E. XX, Q. o podanie správy o tom, či by vedeli zabezpečiť styk otca s maloletým dieťaťom vo veku osem rokov bez prítomnosti matky buď každý týždeň alebo v každý nepárny prípadne párný týždeň a ak áno, v ktorých dňoch a v akom čase. Akreditovaný subjekt K. o. z., E. XX, Q. vo svojom podaní zo dňa 29.01.2020 uviedol, že v rámci ich akreditácie Programu CDR (§ 45 zákona č. 305/2005 Z.z o sociálno-právnej ochrane detí a mládeže a o sociálnej kuratele a neskorších doplňujúcich predpisov) používa odborné sociálne a psychologické metódy vo výkone opatrení SPODaSK v rodine tak, že je možná odborná psychologická práca na obnove vzťahov a dôvery medzi maloletými deťmi a ich rodičmi v spolupráci s ich odborným poradcom, avšak nie formou „riadeného styku“ alebo „asistovaného styku“, na ktorý nemajú príslušnú akreditáciu a ktorý v sebe predpokladá ich rolu len pasívneho pozorovateľa, ktorý má možnosť zasiahnuť len v prípade potreby. Ich psychológovia sú aktívni spolupracovníci - odborníci využívajúci komplexnú škálu odborných psychologických metód a intervencií na aktívnu obnovu vzťahov a dôvery v rodine. Preto je možné takýto výkon opatrení u ich realizovať, avšak jedine počas pracovných hodín ich odborných poradcov (pracovné dni v čase 09:00 - 17:00 hod., mimo štátnych sviatkov a víkendov). Ďalej uviedli, že ďalší z dôvodov nemožnosti realizovať asistovaný styk v ich organizácii je to, že asistovaný styk predpokladá stretávanie sa aj v časoch pracovného voľna, čím by nechťiac marili výkon rozhodnutia súdu. Ďalej navrhli súdu, že v predmetnej veci by vedeli zabezpečiť styk otca s dieťaťom bez prítomnosti matky v každý párný týždeň vždy v bežný pracovný deň utorok mimo štátnych sviatkov a dní pracovného pokoja v čase od 14:00 hod. do 16:00 hod. za prítomnosti ich odborného poradcu, ktorý v prípade

potreby zasiahne, ukludní situáciu, ale zároveň bude aktívne pracovať na budovaní vzťahov v rodine aj individuálnymi odbornými intervenciami podľa potreby. Na pojednávaní dňa 29.01.2020 boli účastníci konania oboznámení so stanoviskom akreditovaného subjektu K. o. z.

17. Kolízna opatrovníčka na pojednávaní uviedla, že pokiaľ rodičia nebudú vedieť v tejto veci komunikovať, nie je možné dospieť k žiadnemu takému riešeniu, ktoré by bolo v záujme dieťaťa. Navrhla, aby sa rodičia podrobili terapeutickým sedeniam. Počas odpozorovania styku bola otcovi podľa toho, ako pristupoval počas samotného styku k dieťaťu odporučená konzultácia na rozvoj svojich rodičovských zručností. Na pojednávaní dňa 29.01.2020 právny zástupca matky uviedol, že styk otca s maloletou v zariadení K. chce matka prebrať s dcérou a že nezodpovedá záverom znaleckého posudku. Súhlasil s návrhom kolíznej opatrovníčky, ktorý záverom znaleckého posudku zodpovedá, ako aj vyjadreniam maloletej. Zástupca Úradu komisára pre deti na pojednávaní uviedol, že podľa jeho názoru by dieťa nebolo v prítomnosti otca v ohrození života alebo zdravia. Poukázal na to, že Európsky súd pre ľudské práva konštatuje, že rodič, ktorý trpí nejakým zdravotným postihnutím nemôže byť diskvalifikovaný na svojich rodičovských právach, pokiaľ táto porucha nemá dopad na zdravie dieťaťa a podporil stretávanie otca s maloletou v K.E. Právna zástupkyňa otca na pojednávaní navrhla, aby sa uskutočnili stretnutia s maloletou v zariadení K.. Prokurátorka Okresnej prokuratúry Z. I. na pojednávaní navrhla nariadiť neodkladné opatrenie, ktorým by boli dočasne upravené pomery prostredníctvom K.U v súlade s vyjadrením tohto subjektu.

18. Vzhľadom k uvedeným skutočnostiam súd prvej inštancie dospel k záveru, že je potrebné, aby si otec vzhľadom na dobu, odkedy sa s maloletou nestretol, čo je okolo jedného roka, najskôr postupne budoval a rozvíjal s maloletou citový vzťah. Pokiaľ sa tieto stretnutia otca s maloletou budú pravidelne realizovať, budú sa môcť postupne obnovovať a upevňovať citové väzby medzi otcom a maloletou. Je potrebné, aby bol upravený styk otca s maloletou, pretože právo otca starať sa o maloleté dieťa je rovnaké, ako právo matky a nie je dôvod ho obmedzovať. Obaja rodičia by si mali uvedomiť, že je v záujme maloletej budovať si vzťah s oboma rodičmi, pričom k zhoršeniu vzťahov môže dôjsť pomerne ľahko, avšak obnova narušených vzťahov trvá oveľa dlhšie, pričom konflikty rodičov prenášané na maloleté dieťa môžu zasiahnuť jeho psychiku až do takej miery, že by bolo nevyhnutné mu pomôcť aj prostredníctvom psychológa.

19. V danej veci súd prvej inštancie prihliadol na to, že zo znaleckého posudku znalkyne Mgr. E. E. vyplýva, že maloletá má citový vzťah k otcovi vybudovaný, ale je problematický, hoci v minulosti mala k otcovi v celku otvorený vzťah a postupne dochádzalo k istej nekompatibilite komunikácie. Maloletá dlhodobejšie nežila s otcom v prirodzenom vzťahovom ovzduší a taktiež vzťahy medzi rodičmi sú negatívne, atmosféra medzi nimi na stretnutiach je veľmi stresujúca pre všetkých zúčastnených, preto upravil styk v neprítomnosti matky. Znalkyňa uviedla tiež, že až keď si rodičia upravia vzájomné vzťahy je možné sa vyjadrovať ku konkrétnej frekvencii stretávania sa maloletej s otcom tak, aby plnila najlepší záujem dieťaťa. V danej veci boli nariadené už viaceré výchovné opatrenia na zlepšenie komunikácie medzi rodičmi, ale všetky sa minuli účinku, preto nariadil neodkladné opatrenie tak, že styk otca s maloletou bude realizovaný na neutrálnom mieste, bez prítomnosti matky, za prítomnosti odborného poradcu akreditovaného subjektu K. o. z., E. XX, Q., ktorý využíva komplexnú škálu odborných, psychologických metód a intervencií na aktívnu obnovu vzťahov a dôvery v rodine, ako aj vzhľadom na stresujúcu atmosféru medzi rodičmi pri ich stretnutiach a pri styku otca s maloletou, ktorá je tiež emočne touto situáciou stresovaná, čo aj vyplýva zo znaleckého posudku.

20. Záverom súd prvej inštancie uviedol, že uznesením č.k. 7P/78/2015-100 zo dňa 05.06.2015 v spojitosti s uznesením Krajského súdu v Nitre č.k. 7CoP/55/2016-208 zo dňa 07.10.2015 bolo nariadené predbežné opatrenie, v zmysle ktorého bol upravený styk otca s maloletou v mieste jej bydliska v V. každý nepárny týždeň v sobotu od 09:00 hod. do 18:00 hod., na Veľkonočnú nedeľu od 09:00 hod. do 18:00 hod. a cez vianočné sviatky 25.12. od 09:00 hod. do 18:00 hod., a to vo všetkých prípadoch za prítomnosti matky. Keďže uvedené neodkladné opatrenie už nie je účelné a styk sa nerealizuje v dôsledku nekomunikácie rodičov, uvedené rozhodnutie zrušil.

21. Proti napadnutému uzneseniu v celom rozsahu podala odvolanie matka maloletého dieťaťa navrhujúc napadnuté uznesenie ako nezákonné zrušiť. Podané odvolanie odôvodnila s odkazom na ustanovenie § 365 ods. 1 písm. b), d) a h) CSP a § 62 ods. 1 CMP. Súd prvej inštancie upravil styk otca s maloletou I. tak, že tento má prebiehať V. každý druhý utorok v čase od 14.00 do 16.00 hod.

bez prítomnosti matky a za pasívnej prítomnosti cudzej osoby - odborného poradcu. K voľbe subjektu K. o. z. došlo zo strany súdu, ale z obsahu elektronického spisu nevyplýva, že súd akreditovaný subjekt o podanie správy požiadal. Taktiež je pre ňu nepochopiteľné, ako súd mohol viesť na začiatku pojednávania dňa 29.01.2020 v čase o 9.00 hod. aké sú spôsoby činnosti K. o. z. a jeho časové možnosti, keď mu to tento subjekt oficiálne emailom oznámil až neskôr. Namietala, že súd sa nezaoberal časovým hľadiskom styku a rovnako jeho lokalizáciou vo vzťahu k vplyvu na maloleté dieťa. Maloletá I. býva v V., ktoré je od Q. vzdialené 122 km. Vlak dochádza zo V. o 10.43 hod. a prichádza do Q. o 12.25 hod., kde maloleté dieťa bude musieť stráviť 1 pol hodiny zbytočne, a následne po realizácii styku sa dostane domov o 18.30 hod., pričom sa bude musieť pripraviť na vyučovanie na ďalší deň. Pobočka subjektu sa nachádza i v Z. čo je geograficky aj časovo bližšie k miestu bydliska maloletej I.. Rozhodnutím súdu došlo k odopretiu práva maloletého dieťaťa na vzdelanie, pretože maloletá I. vynechá vyučovanie v rozsahu 4 vyučovacích hodín každý druhý utorok. Rovnako to zasahuje matku, ktorá si musí zobrať dovolenku v práci, aby maloletú I. do Q. dopravila. Pri určení styku maloletej I. s otcom bez prítomnosti matky a za prítomnosti odborného pracovníka súd nerešpektoval závery znalca a nezdôvodnil, prečo išiel proti tomuto záveru. Aj kolízny opatrovník sa vyjadril, že forma, ktorú navrhuje súd nie je vhodná, pretože tam maloleté dieťa nebude mať citovo blízku osobu. Nesúhlasila so zverením dozoru nad stykom organizácii, ktorá nepozná ani odborné zistenia o maloleťom dieťati a jej otcovi, čím bude maloleté dieťa traumatizované. Matka namietala i právnu formu úpravy styku neodkladným opatrením. Neodkladné opatrenie nie je právne vhodným spôsobom riešenia, keďže otázka absolvovania asistovaného styku nemôže byť riešená na základe neodkladného opatrenia. Riešenie situácie úpravy styku otca s dieťaťom nemožno považovať za právny vzťah, ale jasne faktický a citový vzťah. Právo na rodinný život nemôže byť regulované neodkladným opatrením. Prístup otca ku styku s maloletou I. matka opísala tak, že otec na stretnutie podľa rozhodnutia súdu neprišiel, ani matke neoznámil, že sa stretnutia nezúčastní.

22. K podanému odvolaniu matky sa vyjadril otec maloletého dieťaťa navrhujúc napadnuté uznesenie ako vecne správne potvrdiť. Uviedol, že vydané neodkladné opatrenie je vhodným prostriedkom, ktorým možno zabezpečiť dočasne bezodkladnú úpravu pomerov medzi rodičmi a maloletým dieťaťom. Matka iné prístupnejšie riešenie styku nenavrhol, práve naopak, nie je prístupná žiadnemu riešeniu, z ktorého by mohla vyplývať možnosť otca s maloletým dieťaťom sa stretávať. Súd na pojednávaní oboznámil účastníkov o tom, že zvažuje možnosť spolupráce so zariadením K. o. z., pričom matka už na pojednávaní vznášala svoje výhrady. Matka odmietla spoluprácu so všetkými subjektmi, ktoré sú odborne spôsobilé pomôcť s ozdravením vzťahov. Poukázal na situáciu, keď matka odmietla i stretnutie otca s maloletou v prítomnosti matky na neutrálnom mieste v Zoologickej záhrade. Matka navonok deklaruje záujem o obnovu vzťahov, no nerešpektuje žiadne opatrenie súdu a nevedie maloletú I. k pozitívnemu vzťahu k otcovi. Matka vyhlasuje, že koná v najlepšom záujme maloletého dieťaťa, ale podporuje, aby nemalo žiadny vzťah k otcovi a od otca bolo izolované.

23. K odvolaniu matky sa vyjadrila i Komisárka pre deti. Zotrvála na svojich vyjadreniach v rámci súdneho konania a rozhodnutie súdu pokladá za vecne správne. Návrh kolízneho opatrovníka na terapeutické sedenie rodičov považuje za nedostatočné riešenie, keďže súdne konanie prebieha od roku 2015 a v jeho priebehu doteraz nenastal výraznejší posun. Ak nebude kontakt medzi maloletým dieťaťom a otcom nadviazaný čo najskôr, môže dôjsť k nenávratnému poškodeniu ich vzájomných vzťahov. Je v záujme maloletého dieťaťa, aby bol upravený styk čo najskôr formou neodkladného opatrenia. Prítomnosť odborníka pri realizácii styku otca s maloletým dieťaťom je nevyhnutná. Nariadenie neodkladného opatrenia do právoplatného rozhodnutia súdu vo veci úpravy práv a povinností rodičov voči maloletej I. je najlepším možným riešením.

24. K podanému odvolaniu matky sa vyjadrila i námestníčka Okresnej prokuratúry Z. I., ktorá navrhla napadnuté uznesenie zmeniť, a to v časti určenia miesta výkonu neodkladného opatrenia tak, že sa bude vykonávať v Z. v poradni občianskeho združenia K.. Uviedla, že neodkladné opatrenie je jedným zo zabezpečovacích inštitútov civilného procesu, ktorého zabezpečovacia funkcia má za cieľ dočasnou úpravou eliminovať nepriaznivé následky, ktoré by mohli v jeho priebehu nastať. Skutočnosť, že styk otca s maloletou I. sa má realizovať prostredníctvom občianskeho združenia K., zákonnosť ani správnosť výberu subjektu nespochybňujú námietky matky, a zásah do komfortu maloletého dieťaťa nie je takým zásahom, pre ktorý by túto formu bolo potrebné považovať za nevhodnú. Za odôvodnenú považovala zmenu neodkladného opatrenia v časti určeného miesta realizácie styku. Občianskeho združenie K.

má v Z. I. plne funkčnú poradňu s odborným zamestnancom, ktorá skutočnosť v čase rozhodovania o neodkladnom opatrení známa nebola.

25. K odvolaniu matky doručil súdu vyjadrenie aj kolízny opatrovník, ktorý mal za to, že doposiaľ upravený styk nebol v záujme maloletého dieťaťa a v jeho prospech. V súčasnej dobe sa styk nerealizuje, maloletá I. je vo výraznom bloku voči otcovi, preto je nutná korekcia vzťahov. Vzťah maloletej I. k otcovi je odmietavý, čo vyžaduje cieľavedomé poradenstvo. Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa kolízny opatrovník pridržiava svojich doterajších vyjadrení a s prihliadnutím na vykonaný pohovor s maloletým dieťaťom, akceptujúc jeho vyjadrenie, navrhol styk otca s maloletým dieťaťom upraviť tak, že prvé dve stretnutia sa budú realizovať za prítomnosti matky a ďalšie nasledovné stretnutia bez prítomnosti matky v rozsahu troch hodín v čase od 9.00 hod. do 12.00 hod. každý druhý nepárny víkend v mesiaci bez prítomnosti matky mimo bydliska maloletého dieťaťa.

26. K podaným vyjadreniam otca maloletého dieťaťa a Komisárky pre deti sa vyjadrila matka maloletého dieťaťa. Namietala vyjadrenie otca, že neponúkla žiadne riešenie styku otca s maloletou I.. Poukázala na email, kde vyzvala otca, aby za maloletou I. chodil pravidelne. Navrhovala i psychologické sedenie otca, ktoré ten však odmietol. Tiež navrhla, že sedenie absolvuje s otcom najprv ona za účelom zlepšenia komunikácie. Práve naopak, je to otec, ktorý nevyužíva možnosť styku s maloletou dcérou. Otec sa má snažiť o to, aby bol so svojím dieťaťom, nie zaťažovať súdy a tretie osoby. K vyjadreniu Komisárky pre deti uviedla, že tá sa pridržiava svojich doterajších tvrdení, o ktorých však prehlásila, že nie sú odborné, keďže nie je odborníkom v psychológii/psychiatrii. Jej vyjadrenia sú formálne, otec má možnosti na styk s maloletou I., ale nevyužíva ich. Závery Komisárky pre deti sú v rozpore so závermi znalcov a kolízneho opatrovníka.

27. Matka maloletého dieťaťa sa vyjadrila aj k vyjadreniu kolízneho opatrovníka. V časti sa s vyjadrením kolízneho opatrovníka stotožnila, a to že doposiaľ upravený styk nie je v záujme maloletého dieťaťa. Maloleté dieťa je stresované, čo môže vytvárať negatívne následky na jeho psychike. Uviedla, že je ochotná vyhovieť požiadavke na zlepšenie vzťahov medzi rodičmi, pretože aj toto vyplýva z riadne vykonaného znaleckého dokazovania a že v nadväznosti na to možno začať s akýmkoľvek stykom medzi maloletou I. a otcom. Požiadala kolízneho opatrovníka o zjednotenie odporúčaní a návrhov a presnejšie formulovanie stanoviska, aby sa predišlo dezinterpretácii jeho vyjadrenia.

28. K vyjadreniu Komisárky pre deti sa vyjadril otec maloletého dieťaťa, ktorý zdôraznil, že bez intervencie súdu a tretích osôb nebude matka schopná zabezpečiť taký vplyv na maloletú dcéru, aby prebehlo stretnutie s otcom bez problémov. Maloletá I. je ovplyvňovaná matkou, pretože otca odmieta bez preukázania skutočností, ktoré by mohli v maloletej I. vyvolať averziu voči otcovi. Je nesporné, že vytesnenie otca zo života maloletej I. bude mať vplyv na rozvoj a formovanie jej osobnosti, správanie i medziľudské vzťahy. Súčasný stav je dôsledkom postupného eliminovania kontaktu s otcom.

29. Krajský súd v Nitre ako odvolací súd (§ 34 CSP v spojení s § 2 ods. 1 CMP), viazaný skutkovým stavom tak, ako ho zistil súd prvej inštancie (§ 383 CSP), prejednal vec bez nariadenia pojednávania (§ 385 ods. 1, § 378 ods. 1, § 219 ods. 3 CSP) a po prejednaní veci uznesenie súdu prvej inštancie podľa § 389 ods. 1 písm. b) a § 391 ods. 1 CSP zrušil a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

30. Pri rozhodovaní o návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia bolo potrebné aplikovať jednak ustanovenie § 360, § 361 CMP a jednak ustanovenie § 324 a nasl. CSP v nadväznosti na ustanovenie § 2 ods. 1 CMP. Vo všeobecnosti súd môže nariadiť neodkladné opatrenie pred začatím konania, počas konania a po jeho skončení (§ 324 ods. 1 CSP), a to vtedy, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená (§ 325 ods. 1 CSP). Zmyslom neodkladného opatrenia podľa uvedených zákonných ustanovení je poskytnúť dočasnú ochranu oprávnenej strane a zabrániť zhoršovaniu jej postavenia, a to napriek tomu, že súd nemá náležite zistený skutkový stav. Neodkladným opatrením sa dočasne upravujú pomery účastníkov vo veciach maloletých detí výlučne s ohľadom na záujmy maloletého dieťaťa, v jeho prospech, pri zohľadnení individuálnych okolností.

31. Pri rozhodovaní o odvolaní v tejto veci odvolací súd vychádzal z právneho základu, že práva a povinnosti oboch rodičov sú rovnocenné v medziach stanovených zákonom, pričom je nutné prihliadať na najlepší záujem dieťaťa. Maloletá I. J. bola právoplatne zverená do osobnej starostlivosti matky, otec má možnosť zúčastňovať sa osobne na jej výchove len prostredníctvom pravidelnej realizácie

styku, počas ktorej môže v plnom rozsahu realizovať svoju úlohu otca. Úprava styku dieťaťa s rodičom tvorí špeciálnu zložku rodičovských práv, preto musí byť aj úprava tohto styku v záujme maloletého dieťaťa a súd na záujem dieťaťa je povinný vždy prihliadnuť pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností. Treba zohľadniť nielen právo rodiča, ktorému nebolo dieťa zverené do výchovy, ale aj právo dieťaťa stretávať sa s týmto rodičom. Pri rozhodovaní o úprave styku rodiča s dieťaťom treba vždy vychádzať z toho, že účelom styku je zabezpečiť v čo najväčšej miere vytváranie a udržanie rodičovského vzťahu a upevňovanie citového puta k obojom rodičom, aby dieťa, pokiaľ možno v minimálnej miere, pociťovalo dopad neúplnej rodiny. Avšak ak sú vzťahy medzi dieťaťom a otcom narušené, či už v dôsledku objektívnej situácie, ktorou bol pre dieťa rozpad rodiny, prípadne vyhrotené vzťahy medzi rodičmi, ktorých verbálnych či fyzických prejavov bolo dieťa svedkom, alebo v dôsledku subjektívnych postojov niektorého z rodičov alebo dieťaťa, potom je nevyhnutné pri úprave styku otca s dieťaťom brať zreteľ výlučne na psychiku dieťaťa, resp. prioritne na záujem dieťaťa mať s otcom komfortné stretnutia bez stresu alebo traumy.

32. V danej veci je z rozsiahleho spisového materiálu zrejmé, že vzťahy medzi rodičmi maloletej I. sú veľmi narušené, už roky vzájomne bojujú v súdnom konaní, keď otec sa domáha úpravy styku s maloletou rôznymi spôsobmi, v konaní už bolo vydaných niekoľko neodkladných opatrení, žiadny spôsob úpravy styku otca s maloletou nebol účinný. Odvolací súd v tomto štádiu konania sa nebude vyjadrovať k osobám rodičov, ich konaniu voči sebe a najmä voči maloletej.

33. Po preštudovaní obsahu spisu a napadnutého uznesenia odvolací súd vzhliadol napadnuté uznesenie súdu prvej inštancie ako nedostatočne odôvodnené. Súd prvej inštancie neodkladným opatrením upravil styk otca s maloletou I. v sídle K. o.z. V Q. i počas pracovného týždňa od 14 hod. do 16 hod. každý párnny týždeň. V odôvodnení vôbec nezdôvodnil z akých dôvodov vybral pre realizáciu styku práve uvedený subjekt a hlavne prečo vybral subjekt so sídlom v Q. ktorý je značne vzdialený od miesta bydliska maloletej (122 km). Nevyporiadal sa s tým, že matka musí s maloletou za tým účelom cestovať, nejde o krátku vzdialenosť, styk by sa mal realizovať už o 14 hod., a v tomto smere sa súd prvej inštancie nevyporiadal s tým, aký má matka pracovný čas a aký má maloletá v ten deň program v škole. Naviac z pripojenej korešpondencie matky s K. o.z. Q. vyplýva, že majú zriadenú plnohodnotnú pobočku v Z. I., čo je podstatne kratšia vzdialenosť (50 km). Súd prvej inštancie sa možnosťou realizáciu styku otca s maloletou I. v pobočke v Z. I. nezaoberal napriek tomu, že v prvom rade mal brať zreteľ na najlepší záujem maloletej, ktorým je aj zbytočne nezaťažovať maloletú zdĺhavým cestovaním počas týždňa, keďže chodí do školy.

34. Napriek tomu, že nie je možné vymedziť vágnou právnou definíciou, čo je v záujme dieťaťa, zákon o rodine novelou účinnou od 1. januára 2016 spresnil, čo je nevyhnutné pri určovaní a posudzovaní záujmu maloletého dieťaťa zohľadniť. Nejde pritom o uzavretý výpočet oblastí. Účelom zákona nebolo právne definovať záujem dieťaťa, ale poskytnúť príkladným a nehierarchickým spôsobom výpočet kritérií záujmu dieťaťa. Záujem dieťaťa je vždy potrebné posudzovať individuálne. Pri posudzovaní najlepšieho záujmu dieťaťa je potrebné brať na zreteľ, že každé jedno dieťa je jedinečné. Je treba prihliadnuť na špecifickú rodinnú situáciu, na potreby dieťaťa a osobný kontext. Najmä na individualné vlastnosti a charakteristiky dieťaťa, napríklad jeho vek, pohlavie, zrelosť, rozumová vyspelosť, prípadné telesné alebo psychologické odchýlky, sociálny kontext, v ktorom sa dieťa nachádza. Pojmu "záujem dieťaťa" bola ponechaná a garantovaná pružnosť a adaptabilita. Záujem dieťaťa považuje za prvoradý pri akýchkoľvek postupoch a riešeniach týkajúcich sa dieťaťa. Dieťaťu sa zabezpečuje ochrana a starostlivosť nevyhnutná pre jeho blaho. Najlepší záujem dieťaťa má prednosť pred záujmami dospelých.

35. Odvolací súd na podklade uvedených zásad urobil záver, že potreba bezodkladnej dočasnej úpravy pomerov do rozhodnutia vo veci samej ohľadne úpravy styku otca s maloletou bola osvedčená, pretože rodičia sa nevedia dlhodobo dohodnúť ohľadne. Keďže však súd prvej inštancie neobjasnil svoje rozhodnutie dostatočne vo vyššie naznačenom smere, odvolací súd nemal podmienky ani na potvrdenie ani na zmenu napadnutého uznesenia a preto bolo potrebné napadnuté uznesenie zrušiť a vec vrátiť súdu prvej inštancie na ďalšie konanie a nové rozhodnutie.

36. V ďalšom konaní sa súd prvej inštancie bude zaoberať ujasnením si vytknutých skutočností, opätovne vo veci rozhodne a svoje nové rozhodnutie zdôvodní v súlade s § 220 ods. 2 CSP.

37. Toto rozhodnutie prijal senát odvolacieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu odvolanie nie je prípustné.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419, § 420, § 421 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP). V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).